

Teismo praktikos rinkinys

Byla C-322/16

**Global Starnet Ltd
prieš**

Ministero dell'Economia e delle Finanze ir Amministrazione Autonoma Monopoli di Stato

(*Consiglio di Stato* prašymas priimti prejudicinį sprendimą)

„Prašymas priimti prejudicinį sprendimą – Laisvė teikti paslaugas, įsisteigimo laisvė, laisvas kapitalo judėjimas ir laisvė užsiimti verslu – Apribojimai – Naujų žaidimų nuotolinio valdymo koncesijų suteikimas – Teisinio saugumo ir teisėtų lūkesčių apsaugos principai – Konstitucinio Teismo sprendimas – Nacionaliniam teismui tenkanti (arba ne) pareiga kreiptis į Teisingumo Teismą“

Santrauka – 2017 m. gruodžio 20 d. Teisingumo Teismo (pirmoji kolegija) sprendimas

1. *Prejudiciniai klausimai – Kreipimasis į Teisingumo Teismą – Pareiga pateikti prašymą priimti prejudicinį sprendimą – Nacionalinių nuostatų atitiktis tiek Sąjungos teisei, tiek nacionalinei Konstitucijai vertinimas – Atitinkamos valstybės narės Konstitucinio Teismo sprendimas dėl minėtų taisyklių atitiktis Konstitucijai – Paskutinės instancijos nacionalinio teismo pareiga pateikti prašymą priimti prejudicinį sprendimą*

(SESV 267 straipsnis)

2. *Įsisteigimo laisvė – Laisvė teikti paslaugas – Sutarties nuostatos – Taikymo sritis – Nacionalinės teisės nuostatos, pagal kurias asmenims, jau esantiems koncesininkais įstatymu įteisintų žaidimų, teikiamų per kompiuterinį tinklą, valdymo sektoriuje, pasirašant papildomą susitarimą prie galiojančios sutarties nustatomos naujos veiklos sąlygos – Įtraukimas – Vertinimas, iš principo, tik vienos iš SESV laisvių atžvilgiu*

(SESV 49 ir 56 straipsniai)

3. *Laisvė teikti paslaugas – Apribojimai – Azartiniai lošimai – Nacionalinės teisės nuostatos, pagal kurias asmenims, jau esantiems koncesininkais įstatymu įteisintų žaidimų, teikiamų per kompiuterinį tinklą, valdymo sektoriuje, pasirašant papildomą susitarimą prie galiojančios sutarties nustatomos naujos veiklos sąlygos – Suderinamumas su SESV 49 ir 56 straipsniais – Sąlygos – Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiam teismui tenkantis patikrinimas*

(SESV 49 ir 56 straipsniai)

1. SESV 267 straipsnio trečia pastraipa turi būti aiškinama taip, kad nacionalinis teismas, kurio sprendimai negali būti apskūsti, iš principo turi pateikti prašymą priimti prejudicinį sprendimą dėl Europos Sąjungos teisės aiškinimo, net jeigu atitinkamos valstybės narės Konstitucinis Teismas per tokią pačią nacionalinę procedūrą įvertino nacionalinių taisyklių atitiktis Konstitucijai klausimą, taikydamas tuos pačius norminius kriterijus, kurių turinys yra analogiškas Sąjungos teisėje.

Taigi, iš to, kas išdėstyta, matyti, kad Sąjungos teisės efektyvumui kiltų grėsmė, o SESV 267 straipsnio veiksmingumas sumažėtų, jei dėl to, kad vyksta konstitucingumo kontrolės *ad hoc* procedūra, nacionaliniam teismui būtų sutrukdyta nedelsiant kreiptis į Teisingumo Teismą su prašymu priimti prejudicinį sprendimą ir taikyti Sąjungos teisę remiantis Teisingumo Teismo sprendimu ar praktika (šiuo klausimu žr. 2015 m. birželio 4 d. Sprendimo *Kernkraftwerke Lippe-Ems*, C-5/14, EU:C:2015:354, 36 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).

Šiuo klausimu pasakytina, kad SESV 267 straipsnyje numatyta procedūra yra Teisingumo Teismo ir nacionalinių teismų bendradarbiavimo priemonė, pagal kurią Teisingumo Teismas nacionaliniams teismams teikia Sąjungos teisės išaiškinimą, būtiną pastariesiems priimant sprendimą dėl jų nagrinėjamų ginčų, tačiau jei pagal nacionalinę teisę negalimas skundas teisme dėl nacionalinio teismo sprendimo, pastarasis iš principo privalo kreiptis į Teisingumo Teismą, kaip numatyta SESV 267 straipsnio trečioje pastraipoje, kai jame keliamas klausimas dėl Sąjungos teisės išaiškinimo (žr. 2015 m. rugsėjo 9 d. Sprendimo *Ferreira da Silva e Brito ir kt.*, C-160/14, EU:C:2015:565, 37 punktą).

(žr. 23, 24, 26 punktus, rezoliucinės dalies 1 punktą)

2. Žr. sprendimo tekstą.

(žr. 29–32 punktus)

3. SESV 49 ir 56 straipsniai ir teisėtų lūkesčių apsaugos principas turi būti aiškinamai kaip nedraudžiantys nacionalinės teisės nuostatų, kaip nagrinėjamos pagrindinėje byloje, pagal kurias asmenims, jau esantiems koncesininkais įstatymu įteisintų žaidimų, teikiamų per kompiuterinį tinklą, valdymo sektoriuje, pasirašant papildomą susitarimą prie galiojančios sutarties nustatomos naujos veiklos sąlygos, jeigu prašymą priimti prejudicinį sprendimą teikiantis teismas mano, jog šios teisės nuostatos gali būti pateisinamos privalomaisiais bendrojo intereso pagrindais ir gali garantuoti siekiamų tikslų įgyvendinimą ir neviršyti to, kas būtina jiems pasiekti.

Šiuo atveju, kaip akivaizdžiai rodo pagrindinėje byloje nagrinėjamų nacionalinių nuostatų tekstas ir kaip savo išvados 43 punkte pažymėjo generalinis advokatas, šių nuostatų tikslas visų pirma yra padidinti koncesininkų pelningumą ir sustiprinti jų finansinį tvirtumą, taip pat sąžiningumą ir patikimumą, kovojant su nusikalstamumu.

Atsižvelgiant į su azartiniais lošimais susijusios padėties ypatumą, tokie tikslai gali sudaryti privalomuosius bendrojo intereso pagrindus, galinčius pateisinti tokį pagrindinių laisvių apribojimą, kaip nagrinėjamas pagrindinėje byloje (šiuo klausimu žr. 2016 m. rugsėjo 8 d. Sprendimo *Politanò*, C-225/15, EU:C:2016:645, 42 ir 43 punktus).

(žr. 41, 42, 65 punktus, rezoliucinės dalies 2 punktą)